

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **T., spoločnosť s ručením obmedzeným**, V., zastúpeného advokátom Mgr. Ing. I. proti žalovanému: **T., a.s. Š.B.**, zastúpeného advokátom JUDr. M., Advokátska kancelária, G.P.B., **o vydanie poverenia zvolať mimoriadne valné zhromaždenie**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 34 Exre 89/04, **o námietke zaujatosti** predsedu senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jozefa Štefanka, takto

r o z h o d o l:

Predseda senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave JUDr. Jozef Štefanko **n i e j e** vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 MOBdo 1/2009 (predtým 2 MOBdo 1/2008).

O d ô v o d n e n i e:

Žalobca T., spoločnosť s ručením obmedzeným V., so sídlom vo V.H., IČO: X. cestou svojho právneho zástupcu písomným podaním zo dňa 9.marca 2009, doručeným osobne podateľne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 11.marca 2009, uplatnil námietku zaujatosti voči sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jozefovi Štefankovi v prejednávanej veci 2 MOBdo 1/2008.

Námietku zaujatosti odôvodnil tým, že žalobca sa návrhom zo dňa 4.novembra 2002 domáhal na Okresnom súde Bratislava I vydania poverenia zvolať mimoriadne valné zhromaždenie akciovej spoločnosti T., a.s..

Okresný súd Bratislava I dňa 18.novembra 2004 vydal uznesenie č.k. 34 Exre 89/04-73, ktorým poveril žalobcu zvolať mimoriadne valné zhromaždenie akciovej spoločnosti T., a.s. Žalobca po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Bratislava I, č.k. 34 Exre 89/04-73 zvolal mimoriadne valné zhromaždenie akciovej spoločnosti T., a.s., ktoré sa konalo dňa 27.decembra 2004.

Dňa 27. júla 2005 podal generálny prokurátor Slovenskej republiky na Najvyšší súd SR mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, č.k. 34 Exre 89/04-73, s tým, že navrhol uvedené uznesenie zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR ako súd dovolací vydal na základe mimoriadneho dovolania rozsudok dňa 28. júna 2006, č.k. 1 MOBdo 5/2005, ktorým zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I, č.k. 34 Exre 89/04-73 a vrátil vec Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie. Rozsudok Najvyššieho súdu SR, č.k.1 MOBdo 5/2005 nadobudol právoplatnosť dňa 8.augusta 2006.

Žalobca doručil dňa 15.augusta 2006 Okresnému súdu späťvzatie návrhu na začatie konania o vydanie poverenia zvolať mimoriadne valné zhromaždenie a žiadal, aby okresný súd konanie zastavil.

Okresný súd konanie zastavil uznesením, č.k. 34 Exre 89/04 19. augusta 2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 13. septembra 2006.

Žalobca doručil dňa 4.októbra 2006 Ústavnému súdu SR sťažnosť proti rozsudku Najvyššieho súdu SR, č.k. 1 MOBdo 5/2005 z 28.júna 2006, ktorou namietal, že týmto rozsudkom došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O tejto sťažnosti rozhodol Ústavný súd nálezom, č.k. II Ús 159/07-37 z 11.decembra 2007 tak, že konštatoval porušenie označených práv žalobcu rozsudkom Najvyššieho súdu

SR, č.k. 1 MObdo 5/2005 z 28.júna 2006, tento zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd po doručení nálezu Ústavného súdu a po právoplatnom zastavení konania na Okresnom súde Bratislava I, č.k. 34 Exre 89/04 vo veci znova rozhodol rozsudkom, č.k. 2 MObdo 1/2008 z 28.mája 2008, ktorým znova uznesenie okresného súdu, č.k. 34 Exre 89/04-73 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Pretože Najvyšší súd SR nerešpektoval právny názor Ústavného súdu v konaní, č.k. 2 MObdo 1/08, doručil žalobca Ústavnému súdu SR dňa 18.augusta 2008 sťažnosť, ktorou namietal porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

O tejto sťažnosti rozhodol Ústavný súd nálezom, č.k. II Ús 346/08-37 15.januára 2009 tak, že konštatoval porušenie označených práv žalobcu rozsudkom Najvyššieho súdu, č.k. 2 MObdo 1/08 z 28.mája 2008, rozsudok zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd SR v náleze, č.k. II Ús 346/08-37 označil rozsudok Najvyššieho súdu, č.k. 2 MObdo 1/2008 ako rozsudok svojvoľný, arbitrárny, ako rozsudok, pri ktorom súd prekročil svoju nezávislosť. Ústavný súd výslovne uviedol, že ani nezávislosť sudcov všeobecných súdov pri ich rozhodovaní nie je absolútna a bez akýchkoľvek hraníc a podmienok. Keby sa nezávislosť chápala tak, že sudca môže rozhodnúť hocijako, viedlo by to k svojvôli, pretože v takom prípade by sudca sám tvoril právo podľa svojich predstáv a vystupoval by ako zákonodarca.

Nerešpektovanie nálezu Ústavného súdu, vyhlasovanie nálezu Ústavného súdu za protiústavný a vrátenie veci na ďalšie konanie napriek právoplatnému zastaveniu konania sudcom Najvyššieho súdu je podľa žalobcu konaním, ktoré naplnilo skutkovú podstatu trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa nesplnením povinnosti vyplývajúcej z jeho právomoci alebo z rozhodnutia súdu.

Žalobca preto dňa 2. marca 2009 podal na Generálnu prokuratúru SR podnet na preskúmanie, či týmto konaním nedošlo k spáchaniu trestného činu.

Žalobca súčasne podal dňa 4.marca 2009 voči sudcovi Najvyššieho súdu SR JUDr. Jozefovi Štefankovi podnet na začatie disciplinárneho konania predsedovi Najvyššieho súdu SR, Ministrovi spravodlivosti SR a Súdnej rade SR.

Proti rozsudku Najvyššieho súdu SR, č.k. 2 MOBdo 1/2008 z 28.mája 2008 podal žalobca sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva, ktorý sťažnosť prejednáva pod č.k. 50895/08.

Vzhľadom na horeuvedené, žalobca má pochybnosti o nezaujatosti sudcu Najvyššieho súdu SR - JUDr. Jozefa Štefanka pri ďalšom rozhodovaní v prejednáwanej veci po doručení nálezu Ústavného súdu zo dňa 15.januára 2009. Podanie podnetu na začatie trestného stíhania a podnetu na začatie disciplinárneho konania voči sudcovi nepochybne ovplyvňuje sudcu pri rozhodovaní o veci podávateľa podnetu.

Žalobca preto navrhuje, aby sudca Najvyššieho súdu SR JUDr. Jozef Štefanko bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Predseda senátu Najvyššieho súdu SR - JUDr. Jozef Štefanko sa písomne vyjadril k vznesenej námietke zaujatosti a uviedol, že vo veci nie je zaujatý, pretože nemá nijaký vzťah k veci ani účastníkom, či ich právnym zástupcom, nepozná ich a nikdy sa s nimi nestretol. Je mu absolútne jedno ako vec skončí a kto bude úspešný. Ako sudca postupoval v konaní podľa Ústavy SR a príslušných zákonov (§ 14 ods. 3 O.s.p.) a zákonné dôvody vylúčenia v podaní žalobcu nie sú uvedené. Nemá nič proti tomu, aby bol z prejednávania a rozhodovania veci vylúčený, ale nie z toho dôvodu, že je zaujatý.

Občiansky súdny poriadok neumožňuje účastníkovi pri vznesení námietky zaujatosti riešiť právne problémy, ale námietky musia mať (ak majú byť úspešné) skutkovú povahu. Postup Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho pri rozhodovaní o návrhu žalobcu v dôsledku zrušenia rozsudku Najvyššieho súdu SR z 28.júna 2006, č.k. 1 MOBdo 5/2005 nálezom Ústavného súdu z 11.decembra 2007, č.k. II. Ús 159/07-37 ani v najmenšom neriešil práva žalobcu, ale spornú otázku medzi Ústavným súdom a Najvyšším súdom v tom, či môže Ústavný súd zasahovať do neskončeného konania všeobecného súdu, akým konaním sa stalo po vyhovení mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora v konaní Okresného súdu Bratislava I, č.k. 34 Extre 89/04.

V rozsudku 2 MOBdo 1/2008 k tomu odvolací súd na strane 5 udáva: „V Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy. Ak súd má byť pri rozhodovaní nezávislý a nestranný, nemôže sudcovi do jeho rozhodovacej činnosti nikto zasahovať. Nemôže tak urobiť ani najvyšší orgán štátnej moci - NR SR, ani vláda a ani Ústavný súd. Nemožno hovoriť o nezávislom či nestrannom súde, ak Ústavný súd zruší zrušujúci rozsudok súdu a tým vysloví vlastne záväzný názor či už priamo alebo nepriamo, ako má tento všeobecný súd vo veci pokračovať“.

Ide o najpodstatnejšiu časť nálezom zrušeného rozsudku, ale napriek tomu Ústavný súd nepovažoval za potrebné sa s tým vysporiadať. Ústavný súd si pred rozhodnutím vyžiadal stanovisko Najvyššieho súdu k ústavnej sťažnosti žalobcu. Je odcitovaná v zrušujúcom náleze (II. Ús 346/08-37) na str.13 prvý odsek. Najvyšší súd sa zaoberal tým, čo nebolo predmetom sťažnosti, ani napadnutého rozhodnutia a k zásadnej otázke - či môže niekto zasahovať do neskončeného konania, za ktoré sa vždy považuje konanie, kde bolo právoplatné rozhodnutie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie, výslovne uviedol, že k tomu sa nevyjadruje. Senát, ktorému predsedal JUDr. Jozef Štefanko v napadnutom rozsudku povedal, že v takom prípade nikto nesmie do takého konania zasahovať. Tejto otázke sa nemohol vyhnúť ani Ústavný súd a ani Najvyšší súd a ak nemal odvahu povedať, že zasahovať nemôže, mal dať odpoveď, že môže, prípadne že môže ak sú dotknuté záujmy nejakej vplyvnej finančnej skupiny. Ako vyplýva z námietky, žalobca uviedol, že podal podnet na niektoré orgány (Súdna rada, minister spravodlivosti SR, predseda NS SR) na disciplinárny postih sudcu JUDr. Jozefa Štefanka. Ak už účastníkovi, ktorý je na výsledku rozhodnutia enormne zainteresovaný, sa dáva možnosť voči sudcovi pre názor k právnej otázke vyslovený v rozhodnutí a ani mu nikto čo len nevytkne túto nehoráznosť, potom sa to prejavuje aj vo formovaní osobnosti hlavne mladých sudcov, ktorá sa prejaví aj v chápaní ich nezávislosti pri rozhodovaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval obsah vznesenej námietky zaujatosti, ako aj vyjadrenie sudcu Najvyššieho súdu SR z aspektu zákonných dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a dospel k záveru, že podmienky pre vylúčenie nie sú naplnené.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti ktoréhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z ust. § 14 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Účelom čl. 46 ods. 1 Ústavy je zaručiť prístup k súdu a rovnaké právne postavenie v konaní pred súdom každému, kto žiada o ochranu tých svojich záujmov chránených právnym poriadkom, ktorej štát zveril do právomoci orgánov súdnej moci. Citovaný článok Ústavy zaručuje predovšetkým prístup k súdu, pretože len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na domáhanie sa práva na súdnu ochranu oprávnenou osobou. Súd musí mať Ústavou výslovne určenú kvalitu, to znamená, že musí byť nezávislý a nestranný. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodovanie vo veci.

Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ má právomoc o takomto práve rozhodnúť.

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť. Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania alebo na základe návrhu samotného sudcu. Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je však povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť.

Obsahom základného práva na prejednávanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávanie a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I.Ús.73/97).

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods.1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa ods. 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15-tich dní, od kedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený (§ 15a ods. 2 O.s.p.).

Podľa ust. § 15a ods. 3 O.s.p. v námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený a kedy sa účastník podávajúcí námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

V danom prípade žalobca v námietke zaujatosti uviedol, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu Najvyššieho súdu SR JUDr. Jozefa Štefanka pri ďalšom rozhodovaní v predmetnej právnej veci po doručení nálezu Ústavného súdu zo dňa 15.1.2009. Žalobca má za to, že podanie podnetu na začatie trestného stíhania a podnetu na začatie disciplinárneho konania voči sudcovi ovplyvní sudcu pri rozhodovaní o veci podávateľa podnetu.

Z obsahu vznesenej námietky zaujatosti vyplýva, že o dôvode, pre ktorý by mal byť sudca vylúčený z prejednávanie a rozhodovania veci sa žalobca dozvedel po doručení nálezu Ústavného súdu, č.k. II. Ús 346/08-37 zo dňa 15.januára 2009.

Najvyšší súd SR z podania Ústavného súdu 24.marca 2009 a z pripojenej doručenky zistil, že nález Ústavného súdu, č.k. II. Ús 346/08-37 z 15.januára 2009 bol doručený žalobcovi 11.februára 2009. Od 12.februára 2009 začala žalobcovi plynúť lehota na uplatnenie námietky zaujatosti. Táto lehota žalobcovi uplynula dňa 26. februára 2009 (štvrtok). Z pečiatky podateľne Najvyššieho súdu SR vyplýva, že námietka zaujatosti žalobcu 9.marca 2009 bola doručená osobne do podateľne Najvyššieho súdu 11.marca 2009, teda po uplynutí 15-dňovej zákonnej lehoty.

Keďže neboli splnené zákonné predpoklady pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že sudca Najvyššieho súdu SR JUDr. Jozef Štefanko nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 2 MObdo 1/2009 (predtým 2 MObdo 1/2008).

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. marca 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.